

*Карпенко О.В. - к. с.-г. н., доцент кафедри технологій виробництва та переробки с.-г. продукції імені академіка В. Г. Пелиха, Херсонський державний аграрно-економічний університет, м. Херсон, Україна
karpenkoaleksandr494@gmail.com.*

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ М'ЯСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ПТИЦІ

М'ясну продуктивність можна визначити як здатність молодняку птиці нарощувати потужну мускулатуру. Таким чином, м'ясна продуктивність пов'язана із ростом і розвитком молодого організму, отже ознаки м'ясної продуктивності притаманні лише молодняку, який не досяг повної фізіологічної зрілості.

Темпи росту і розвитку визначаються генотипом птиці і реалізуються відповідно до умов середовища.

Відомо, наприклад, що курчата яєчних порід розвиваються швидше, а ростуть повільніше, ніж м'ясні. Якщо темп росту птиці виразити у відсотках відносно збільшення маси, то слід зазначити, що найбільша швидкість росту спостерігається в ембріональній період, а у перший місяць після вилуплення темп росту становить 150...160%, і майже у всіх видів молодняку на п'ятому місяці життя він падає до 3...20% [1].

Жива маса молодняку після виведення подвоюється: у курей в середньому за 12-14 днів, бронзових індичок – за 7 -9, у пекінських качок – за 8, у тулузьких гусей – за 5 днів.

У середньому вміст протеїну в їстівній частині тушки становить 21%, у так званому білому м'ясі протеїну на 23% більше, ніж у м'ясі ніг. З віком його вміст у м'ясі поступово знижується. Нагромадження протеїну в м'язах у процесі росту птиці відбувається до відповідного віку: у курей до 60...80 днів, індиків і гусей до 90...150-денного віку.

М'ясна продуктивність птиці залежить в першу чергу від виду птиці. Так, якщо жива маса у віці забою індиків знаходиться в межах 8...18 кг (залежно від

статі), то перепелів -120...160 г. Маса м'язів у процентах від маси туші найбільша в індиченят і курчат (від 50 до 60), найменша – у каченят. Відповідно до цього і вміст протеїну найвищий в м'ясі індиченят і курчат. Найбільший забійних вихід в індиченят – 89-90%, трохи менший у курчат – 85% [2].

Тушки цесарок за виходом їстівних частин, м'язової тканини і вмістом білого м'яса помітно перевершують інші види птиці. Маса грудних м'язів становить 21-22% від живої маси, у м'ясі цесарок близько 23% протеїну.

Ріст і розвиток молодняку гусей визначається і породними особливостями. При однакових у умовах годівлі і утримання молодняк китайської породи в 60-денному віці мав середню масу 3332 г, а молодняк породної групи виштинес – 4110 г [3].

М'ясо гусей містить до 18% протеїну, 21-23% жиру. За вмістом деяких амінокислот гусяче м'ясо переважає м'ясо інших видів птиці. Так, наприклад, лізину і аланіну в нім на 30%, а гістидину – на 70% більше, ніж у м'ясі курчат-бройлерів. На міжнародному ринку м'ясо гусей оцінюється в два і більше разів, ніж м'ясо бройлерів.

М'ясна продуктивність птиці пов'язана із статтю: самці, як правило, ростуть швидше і важчі від самиць, півні важчі за курочок на 20-25%. Ця тенденція зберігається у качок, гусей і особливо у індиків. Статевий диморфізм індиків за живою масою такий, що самці важчі від самиць на 40-50%, а в окремих випадках на 100%. Відстають від самиць за живою масою самці перепелів і цесарок [4].

Вік птиці серйозно впливає на м'ясну продуктивність (нарощування м'язової тканини). З віком темп клітинного поділу знижується, отже відносний приріст падає. Птиця, що погано оперяється, росте гірше, до того ж через повільний ріст пір'я цей молодняк до забійного віку зберігає пір'їни, що не завершили ріст (пеньки), які погіршують товарний вигляд тушки.

Годівля не лише впливає на формування м'ясної продуктивності, а від корму залежить і колір м'яса птиці. Так, при згодовуванні гусям моркви, люцернового борошна, кукурудзи, кропиви і червоного перцю отримуємо

приємний жовтуватий колір м'яса, шкіри і жиру; при годівлі ячменем, вівсом і соєвим шротом – біле м'ясо [5].

Великий вміст кукурудзи в раціоні створює м'який жир, а ячменю – твердий. Для отримання доброї якості жиру і м'яса ці два види корму слід давати в правильній пропорції.

Від годівлі рибою м'ясо птиці набуває неприємного риб'ячого смаку. Тому цей вид корму за 2 тижні до забою виключають із раціону. Типовий пташиний смак м'яса можна отримати при годівлі птиці зерном без добавок. За тиждень до забою згодовування гравію закінчують.

Молодняк, отриманий від схрещування двох порід (самців важких порід: холмогорської, тулузької, великої сірої, ландської з самками китайської породи) мають високу живу масу, збереженість нащадків, відгодівельні якості порівняно з молодняком, отриманим в чистоті цих порід [6].

Правильний ріст і розвиток птиці проходить у відповідних умовах зовнішнього середовища. В різні вікові періоди організму потрібні різні умови зовнішнього середовища, які забезпечуються поєднанням оптимальної температури і вологості повітря, вентиляцією, освітленням і щільністю посадки птиці на одиницю площі

Список літератури:

1. Лаготюк В. О. Аналіз тенденцій розвитку галузі птахівництва в Україні. *Економіка та суспільство*. 2018. № 17. С. 59–63.
2. Сокол О. Товарні характеристики продукції гусівництва. *Домашня ферма*. 2004. №1. С. 22-23.
3. Куян Н. Гусям на Львівщині бути! *Ефективне птахівництво*. 2005. №9. С. 55-56.
4. Драус Б. Гуси у присадибному господарстві. *Сад, город, пасіка*. 2004. №4. С. 6-7.
5. І.І.Ібатуллін, Ю.О. Панасенко, В.К. Кононенко та ін. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. К.: Вища освіта, 2003. 432 с.
6. Сокол О. Господарські переваги розведення гусей. *Тваринництво України*. 2004. №4. С. 6-7.